

● VANALINNA ÄRID

Suvi aitab Haapsalu äridel nina vee peal hoida

Haapsalu peatänava ärid võtavad juulikuust viimast, enne kui juba mullu raha lugema hakanud turistid taas nelja tuule poole kaovad.

KAIE ILVES
kaie@le.ee

„Lahti oleme kella viieni, aga mine-
ma ei saa. Kuueni läheb ära. Olen
lõpetanud ka kell üheksa õhtul,”
ütles seitse aastat Haapsalu peatä-
naval Mirimardi rõivapoodi pida-
nud Kristiina Pähn Lääne Elule.

Veebruaris Karja tänaval toidu-
koha avanud Väikese Itaalia tee-
nindaja Annaliisa Jõemaa lõpe-
tas Haapsalu veinipäevade ajal
töö kella poole nelja paiku vara-
hommikul, kuigi kirjade järgi
ollakse nädalalõputi keskööni
lahti. „Veinipäevade ajal oli hul-
lumaja,” ütles ta.

Kuniks suve, tuleb omanike
sõnul pingutada, sest varsti valit-
seb linnas vaikelu. Kõige menu-
kamat rooga kanapastat müüb
Väike Itaalia päevas 20-30 port-
su. „Talve keskmine oli kümme,”
märkis Jõemaa.

Uksed kogu aeg lahti

Talve peale kuurortlinnas loota
ei saa. „Talvel kuulen mõnikord
esimest korda oma häält õhtul
kodus,” ütles neli aastat Haap-
salu peatänaval *vintage*-butiiki
Siidisaba pidanud keraamik Lii-
su Arro. Suvi aitab nina vee peal
hoida, aga juba mullu tundus, et
hakkab raskeks minema.

„Eelmine ja see aasta on olnud
vaiksemad kui kaks varasemat,”
märkis Arro. Küsimusele, kas
ostetakse vähem, vastas ta, et
paraku küll.

„Ostjaid on vähem. Drastiline
muutus toimus eelmise ja üle-eel-
mise aasta vahel,” rääkis kümme
aastat Haapsalu peatänaval Het-
kepüüdjä ehte- ja kivipoodi pida-
nud Katrin Adamson. Kõik läheb
kallimaks, käive ei tule järele ja

Kui veel juuni lõpus tundis Mirimardi omanik Kristiina Pähn, et nii kehva suve pole olnudki, siis juulis hakkas ostjaid tulema.

● **Kuniks suve,
tuleb omanike
sõnul pingutada,
sest varsti valit-
seb linnas vaikelu.**

taluvuse piir on Adamsoni sõnul
käes – nii ostjate kui ka poepida-
jate jaoks.

„Isegi koroonaaajal oli lihtsam,”
tõdes Adamson. Talviti poodi ham-
bad ristas lahti hoidnud, mõtleb ta,
mida seekord talvega pihta haka-
ta. „Talv on nagunii olnud heate-
gevusprojekt,” märkis Adamson.

„Juhusliku kliendi pealt ei
julgeks praegu üldse äri teha,”
ütles seitse aastat Niela moeäri
pidanud Maria Raidaru. Naised,
kes kambakesi sisse astuvad ja
valimatult šoppavad, on Raida-
ru sõnul kadunud nagu tina tuh-
ka. Ometi läheb Nielal Raidaru
sõnul hästi ja seda nii suvel kui

ka talvel – tänu püsiklientidele,
kellest 50 protsenti on kohali-
kud elanikud.

Ostjad tulid juulis

Kui veel juuni lõpus tundis Pähn,
et nii kehva suve pole olnudki, siis
juulis hakkas ostjaid tulema. „Kart-
sin, et juuli tuleb samuti kehv,

aga ei. Mina ei nurise. Eks näis,
mis augustis saab,” sõnas Pähn.

Veel juunis sumadane tihedasti
täis Porteli nahapoe riideidki on
juuli tublisti hõrendanud. „Juuni
oli tõesti esimest korda keh-
vem. Juulis ei nurise,” ütles Por-
teli nahapoe omanik Piret Port.
Haapsalus pole Pordi sõnul lihtne
äri ajada, aga ega see teda üllata-
nud, kui ta kunstnikust abikaasa
Aavo Ermeliga kuus aastat taga-
si Lahemaa sinnapaika jättis ja
Haapsallu kolis.

Porteli uksed on juulis kogu aeg
lahti nagu Siidisaba ja Mirimar-
di omadki. Suvine ostja võib olla
heitlik kui ilm. Kui jahe ja vihma-
ne hommik ei meelita avama, siis
äkiline ilmuuutus võib poe tuua
pilgeni täis.

„Naised tulevad, proovivad,
maksavad, jätavad kleidid selga,”
ütles Pähn. Tänavu on Mirimart
müünud selle suve hitina 30 lina-
sest riidest püksseelikut. „Lehvi-
kud läksid kuumaga samuti hästi,”
ütles Pähn. Peale ilma sõltu-
vad ärid festivalidest ja laatadest,
mis toovad kohale potentsiaalsed
ostjad. Vahet pole, kas Ameerika
autod või Valged Ööd. „Kui on ini-
mesi, siis juhtub asju, kuigi Ameer-
ika autode fänn vist ei ole meie
klient,” ütles Port.

Mirimardi püsikliendid on Ita-
lia veinipäevadel ning Augusti-
bluusil käijad. „Bluusi juba ootan,”
märkis Pähn.

Üllataval kombel läks Mirimar-
dil sel suvel hästi ka Valgete Ööde
festivali ajal. „Muudu ei ole ma
neist suurt midagi lootnud, aga
seekord ostsid ameeriklased näda-
lavahetusega kuus Haapsalu sal-
li,” ütles Pähn. Tavaline on paar-
kolm salli kuus. „Järgmisel suvel
juba tean, mida oodata,” lisas ta.

Eesti epeenaiskond jäi MMil Hongkongis napilt hõbedale

Eesti epeenaiskond jäi Hongkon-
gis vehklemise MMil kõige napi-
malt hõbedale, kui finaalis kao-
tati 30:31 Itaaliale.

Eesti võistkonnas olid Haap-
salust pärit Katrina Lehis, Irina
Embrich, Julia Beljajeva ja varus
Veronika Zuikova.

Eesti jäi finaalis algusest pea-
le tagaajajaks, kui Beljajeva kao-
tas Alberta Santuccirole minimati-
ši 0:2. Seejärel viigistas Lehis Gaia
Caforioga 3:3 ja Embrich kaotas
4:5 Giulia Rizzile. Nii oli Eesti
pärast kolme minimatiši 7:10 taga.

Beljajeva suutis aga minimati-
ši Caforioga võita 3:1, viigistades
üldseisu. Järgnesid Embrichi 2:3
kaotus Santuccirole ja Lehis 0:4
allajäämine Rizzile. Oma kolman-
das minimatišis võitis Embrich 4:3

Eesti hõbedane epeenelik.

Katrina Lehis rünnakul.

Caforiot ja Beljajeva vehkles Riz-
ziga 3:3 viiki. Nii läks Lehis an-
krunaisena viimasele minimatišile
Santuccioga vastu Eesti viiepunk-
tises kaotusseisus 19:24.

Viimane minimatiš oli ent tor-
geterohke ja korduvate topelttor-
gete vahel hakkas Lehis vahet jär-
jekindlalt vähendama. Veel kaks
sekundit enne lõppu oli Lehisel
kiirrünnakuga võimalus viigista-
da, kuid itaallanna suutis samuti
torke kirja saada ning kogu mats
lõppes seisuga 30:31.

Teel finaali alistas Eesti jär-
jest Rumeenia, Kanada, valitse-
va maailmameistri Prantsusmaa
ning tänavuse Euroopa meistri-
võistluste hõbemedalisti Ungari.
Kokku osales MM-il 36 naiskonda.

Maailmameistrivõistlustel jõu-
dis Eesti viimati medalile üheksa
aastat tagasi, kui 2017. aastal või-
deti naiskondlik maailmameist-
ritiitel. Viis aastat tagasi sai nais-
kond Tokyo OMil kulla.

Tulemus tõstis Eesti epeenais-
konna maailma edetabelis Lõu-
na-Korea, Itaalia ja USA järel nel-
jandale kohale. 2028. aasta Los
Angelese olümpia kvalifikatsioo-
niperiood algab järgmise aasta 1.
aprillil ning otse pääsevad olüm-
piale edetabeli neli esimest.

Eesti epeemeeskond pidi Hong-
kongis tunnistama 1/16-finaalis
esimese asetusega võistkonna
Prantsusmaa paremust 43:31.
Enne seda võitis Eesti Singapuri
45:23.

Eesti tiimis oli kaks haapsal-
last: Sten Priinits ja Oliver Laa-
sik, lisaks Kasper Tafenau ja Mar-
kus Salm. Kokkuvõttes jäi mees-
kond 29. kohale, maailmameist-
riks tuli Kasahstan.

LÄÄNE ELU

● JUHTKIRI

Suvi täidab talve leivakoti

Haapsalus keeb elu siiski vaid suviti. Aastaid, isegi aastakümneid on räägitud, et tuleks linna tuua ka muid tegevusalasid lisaks turismist toituvale, nagu haridust ja tööstust, et hoida elu keemas ka suvehooajast väljaspool. See pole eriti õnnestunud.

Nii täidab kuurortlinna poodnike talvise leivakoti endiselt suvi. Kui on hooaeg, on üritusi, on rohkelt turiste, on poodnikel ja söögikohtadel ka käivet ja tulu. Sellega kaetakse talvine kahjum. Mullune ja ka tänavune trend on ent see, et vähemalt peatänava ääres on tulukus kahanenud. See on ohtlik suundumus. Kui butiigid, kohvikud ja veinibaarid hakkavad jätkuva kahjumi tõttu uksti sulgema, kui tekivad tühjad augud müügikohtade rивisse, jätab see linnast üldiselt kehva mulje ning turiste tuleb ehk seetõttu edaspidi veelgi vähem.

Kui me ei suuda välja mõelda, kuidas Haapsalut aasta ringi tiksuma panna – ja seni pole suutnud – siis tuleks vähemalt püüda teda hoida suvisel hooajal turistidest täitununa. Et poodnike ja kohvikupidajate leivakott ikka ületalve vastu peaks.

Kauplusepidajate sõnul on kõvasti kasu suveüritustest, ehk peaks siis linn nende korraldamist rohkem ergutama ja toetama. Kusjuures mitte mingite nn toidutänavate, kus tallinlased tulevad siia ostma tallinlaste müüdavat kiirtoitu, jättes kohalikele vaid prahi, bensiinivingu ja parkimisraskused, vaid seda tüüpi ürituste, mille publik tuleb ka haapsallaste pakutavat tarbima. Kui Ameerika autode omanike kokkutulekust tõuseb linnale kasu, võetagu vedu ja tehtagu samuti Itaalia autode kokkutulek, näiteks, koos muusika ja Itaalia veiniga. Lühidalt: aidakem suvesuminat elus hoida.

● TEISED LEHED

Majoritaarse presidendi luupainaja

ERR. President kui demokraatliku korra vahekohtunik peab jääma parteideüleseks institutsiooniks. Majoritaarsed lahendused otsevalimiste ja valimiskogu kaudu saavad seda rolli ainult ohustada, kirjutab politoloogia doktorant Karl Lembit Laane ERRi portaalis.

Ehkki see, kas president suudab täita oma rolli demokraatia parteideülese vahekohtunikuna, sõltub enamast kui ühest tegurist, mängib tema valimise viis siin tähtsat rolli. Kõige tõsisem mure igasuguse lihthäälte- või isegi koosseisu enamusel põhineva, st nii otsevalimiste kui ka valimiskogu põhise presidendivalimise protseduuri vastu on, et sellega muutub presidendi *de facto* positsioon parteideülesest erakondlikuks.

Proportsionaalse valimissüsteemiga parlamentaarses demokraatias on kõik erakonnad vähemused, aga nüüdsest hakkaks ka president kõige otsesemalt pärinema ühest parteist või vähemalt võlgnema oma koha sellele kas või kampaania korraldamise (ja rahastamise) tõttu. Olgu ka tolle presidendi enda kavatsused millised tahes, avalikkuse pilk hakkab paratamatult nägema temas tolle partei käepikendust, aktivisti, mitte neutraalset vahemeest. Ehkki nende süsteem on pool-presidentaalne, mitte parlamentaarne, on lähenevate Prantsuse presidendivalimiste favoriidid hoiatav näide: arvamusküsitlustes juhib paremäärmuslik Marine Le Pen, kellele järgneb vasakpopulist Jean-Luc Mélenchon, mõlemad väga „suured” ja vastuolulised isiksused. Kui natuke utreerida, siis ehk ei jää üksipäev meiegi vasakpoolsetel muud üle kui valida fašisti, et vältida kommunisti, või meie parempoolsetel kommunisti, et vältida fašisti. Demokraatia pidupäevaks oleks seda raske pidada. Vaatamata mõnede viperustele on meie senine presidendivalimiste süsteem siiski toiminud ning ühtki tulemust rahvas seni kahetsema pole pidanud. Ehkki praegu võib näida, et protsess kellelegi „au ei tee”, siis tõenäoliselt vaid seetõttu, et me ei kujuta ette madalust, kuhu selle viiks tüüpiline tänapäevasest poliitilisest kultuuritusest läbi imbunud valimiskampaania, kirjutab Laane.

● LAUSELAEN

„On ikka koledad loomad küll.”

Haapsallanna **Maive Jaaska** hispaania teetigudest. Lääne Elu, 30. juuli.

Tuulikud ei tule igasse hoovi

Eesti vajab tuuleenergiat, kuid me ei vaja tuulikuid igasse valda ega iga arendaja pakutud asukohta. Vajame umbes kümmet hästi kavandatud maismaa- ja üht meretuuleparki ning energiasüsteemi, kus tootmine, võrk, salvestus ja juhitavad võimsused moodustavad ühe terviku.

Eesti vajab juurde elektritootmist. Selles ei ole enam põhjust kahelda. Viimastel aastatel oleme märkimisväärselt osa tarbitavast elektrist importinud (2025. aastal 37 protsenti) ning tulevikus kasvab nõudlus veelgi. Tuuleenergia on kõige odavam ja kättesaadavam lahendus elektritootmise mahtu kiiresti tõsta. Rohkem kodumaist elektritootmist aga on vaja nii varustuskindluse, energiapuudusele kui ka odavama elektri hinna saavutamiseks. Küsimus ei ole enam selles, kas tuuleenergeetikat arendada, vaid selles, kui palju, kus ja millises järjekorras seda teha. Just siin on riik jätnud oma töö tegemata.

Valitsus kuulutas, et Eesti vajab kiiresti väga palju taastuulektrit, kuid ei koostanud selle kõrvale selget üleriigilist tegevuskava. Planeeringute läbi viimise ning kohalikega suhtlemise vastutus lükati suures osas omavalitsuste ja arendajate õlule.

Tulemus oli olukord, kus arendajad asusid pea korraga otsima võimalusi kümnetes omavalitsustes. Avalikkuse ette jõudsid plaanid kogumahuga algul ligi 7000 megavatti ja hiljem 4000 megavatti. Nii tekkis inimestel arusaadavalt tunne, mis püsib tänase päevani, et kogu Eesti kavatsetakse tuulikuid täis ehitada. Tegelikult ei tähenda arendushuvi veel seda, et kõik need tuulepargid on elektrisüsteemile vajalikud või üldse kunagi ehitatakse. Riik pidanuks seda inimestele algusest peale ausalt selgitama.

Eesti ei vaja 7000 megavatti maismaatuuleparke. Ka 4000 megavatti lisandumine maismaale ei ole realistlik ega praeguste prognooside järgi vajalik. Eesti vajadus on tõenäoliselt suurusjärgus 1500–2000 megavatti täiendavat maismaatuulevõimsust. Sõltuvalt parkide suurusest tähendab see ligikaudu 10–15 uut suuremat tuuleparki, mitte sadu.

Tuleb eristada Eesti tegelikku energiasüsteemi vajadust arendajate esitatud taotluste kogumahust. Just selle eristuse oleks pidanud tegema valitsus. Riik oleks pidanud määrama, kui palju tuuleenergiat Eesti vajab, milistes piirkondades on selle arendamine elektrivõrgu, looduskeskkonna, riigikaitse ja asustuse seisukohalt

JAAK AAB
Riigikogu
majanduskomisjon
SDE

kõige mõistlikum ning millised alad tuleb jätta kõrvale. Seda oleks saanud teha riigi eriplaneeringu või teemaplaneeringuga.

Selle asemel jäi iga omavalitsus üksinda lahendama küsimust, mis olemuselt ei ole kohalik, vaid riiklik. Volikogud ja ametnikud pidid hindama Eesti elektrisüsteemi tulevikku, korraldama keerukaid planeeringuid, vastama elanike põhjendatud küsimustele ning lahendama vastasseisu, mille oli suuresti tekitanud riigi enda otsustamatus. Arendajad omakorda kulutavad oma raha ja aega tegevuse peale, mis tuulepargi ehituseni ei vii.

Valitsusel on olnud mugav seletada tuuleparkide aeglast arengut kohalike vastuseisu ja pikkade planeeringutega. See on vaid pool tõde. Vastuseis tugevnes paljuskki seetõttu, et inimesed ei saanud riigilt vastuseid põhilistele küsimustele. Kui palju tuuleparke tegelikult vaja on? Miks peab park tulema just meie piirkonda? Kui paljud planeeringud võivad päriselt realiseeruda? Milline on mõju elukeskkonnale, loodusele ja kinnisvarale? Kuidas saab kasu kogukond? Kes vastutab, kui plaan muutub?

Kui riik küsimustele ei vasta, täidavad infolõnga paratamatult arendajate lubadused, vastaste kuulujutud, libe adlased ja kõige mustemad tulevikustsenariumid. Usaldust ei saa luua üksnes väitega, et taastuuleenergia on vajalik. Inimesed peavad nägema, et otsused on põhjendatud, mõjud ausalt hinnatud ja koormus piirkondade vahel õiglaselt jaotatud.

Maismaatuulepark mõjutab paratamatult ümbrust. Muutub maastik, lisanduvad teed ja elektriliinid ning hinnata tuleb müra, varjutust ja mõju elustikule. Neid küsimusi ei tohi pisendada ega kohalike inimeste muresid arenguvaenulikkusena kõrvale lükata.

● Tegelikult ei tähenda arendushuvi veel seda, et kõik need tuulepargid on elektrisüsteemile vajalikud või üldse kunagi ehitatakse.

Samas ei tähenda iga arendusidee automaatselt sobimatut tuuleparki. Hästi valitud asukohas, piisaval kaugusel elamutest ja põhjalikult hinnatud keskkonnamõjudega saab tuuleenergiat arendada nii, et mõju inimestele jääb mõistlikesse piiridesse. Selle eeldus on aga riigi selge juhtroll.

Maismaatuuleparkide eelised on väiksem rajamiskulu ja üldjuhul kiirem valmimine. Seetõttu on mõistlik sellega toota osa Eesti lähiaastate elektrivajadusest. Aga meretuuleparkide arendamise ettevalmistuse on juba investeeritud palju aega ja raha. Mõistlik energiapoliitika ei vastanda maismaa- ja meretuult.

Merel on tuuleolud üldjuhul paremad ja stabiilsemad ning sama nimevõimsusega park toodab aastast rohkem elektrit kui maismaal. Üks tuhande megavatti võimsusega meretuulepark toodab aastast pea samapalju energiat kui tuumajaam! Arvutuste kohaselt oleks sellise tuulepargi olemasolu korral olnud meie keskmine elektri hind tänava jaanuaris poole väiksem. Investeering aga on kordades odavam tuumajaamast.

Meretuuleparkide peamine puudus on kõrgem rajamise ja ühenduse maksumus. Seetõttu ei sünni meretuulepark üksnes lootusest, et küll turg selle kunagi valmis ehitab. Riik peab kujundama läbipaistva ja tarbijale võimalikult soodsa toetus- või garantiimudeli, seadma arendustele konkurentsi ning siduma toetuse tegelikult toodetud elektri ja saavutatud hinnaga.

Eesti vajab nüüd valitsuselt viit selget otsust. Esiteks tuleb avalikult määrata, kui palju maismaa- ja meretuule võimsust Eesti aastail 2030, 2035 ja 2040 tegelikult vajab. Teiseks peab riik koos omavalitsustega tegema üleriigilise ruumilise valiku. Kolmandaks tuleb siduda tootmise planeerimine võrgu arendamisega. Neljandaks tuleb korraldada konkrentsi põhisel vähempakkumisel.

Viiendaks peab kohalik kogukond saama tuulepargist selgelt tajutavat ja pikaajalist kasu. Praeguse killustatuse asemel on vaja konkreetset riiklikku plaani.

Küsitles **MARIA MAI SIIMUT**
Pildistas **JUHAN HEPNER**

● TÄNAVAKÜSITLUS

Millal külastasite viimati spordivõistlust?

LEENA
Ei mäleta, millal. Ma ei tegele üldse spordiga.

JAANIKA
Väga ammu. Viimati vaatasin televiisorist jalgpalli.

HEIKI
Ei olegi võistlusi vaatamas käinud. Ei vaadanud jalgpalli ka. Ma ei ole väga spordihuviline.

MAREN
Kohapeal vaatamas? Viisteist aastat tagasi jalgpalli koos pojaga Tallinnas.

ALLI
Ainult siis, kui mu lapselaps võistles. Ta võistles lasteaias jooksmises eelmisel sügisel.

RAIVO
Televiisorist vaatasin jalgpalli. Kohapeal ei olegi käinud kusagil. Olen spordivõõras inimene.

ANNE
Kohapeal vaatasin väga ammu. Ei oska isegi vastata, et millal. Arvan, et olid mingisugused kergejõustikuvõistlused Tallinnas.

ANGELIKA
Eelmisel aastal käisime Swedbanki lastejooksul osalemas ja vaatamas. Läks väga hästi. Laps võitis osa ja lõpetas võistluse ootuspäraselt.

Patrullpolitseinik Erik Taratuhin Kiltse teel kiirust mõõtnas.

KAIRE REILJAN

● KIPUVAD KIIRUSTAMA

Politsei rõhub liiklusjärelvalvele

Haapsalu politseinikud on tänavu suvel pööranud varasemast suuremat tähelepanu liiklusjärelvalvele, mistõttu on tabatud ka rohkem rikkujaid.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

„Liiklus on meie jaoks üldiselt prioriteetne, eriti suvisel ajal, kui on üritused ja inimesed rohkem ringi liiguvad,” ütles Haapsalu politseijuht Andrei Taratuhin.

Sel suvel on Haapsalu politseinikud Taratuhini sõnul olnud liikluse silma peal hoidmas suuremate jõududega.

„Ja arvud peegeldavad meie tegevust,” lisas ta.

Kui mullu 1. juunist 28. juulini lasti joobemõõttjasse puhuda 6758 autojuhil, siis tänavu on sama ajavahemiku jooksul kontrollitud 15 267 juhi joovet. Eelmisel aastal tabati selle aja jooksul 27 joobetunnustega autojuhti, tänavu 38.

Taratuhini sõnul on politsei joobes juhtide kontrollimisel muutnud taktikat. Varasemate „Kõik puhuvad” operatsioonide asemel, kus ühes kohas on väljas mitu politseipatrulli, kontrol-

litakse autojuhte nüüd lühemat aega ja siin-seal linna eri paigus.

Piirkiiruse ületajaid on politsei tabanud sel suvel 321 mulluse 262 asemel. Taratuhini sõnul on suurim kiiruseületamine 146 km/h 90 km/h alas. Ta lisas, et kui eelmisel aastal ületas viis autojuhti kiirust 41–60 km/h üle lubatud piirmäära, siis sel aastal on politsei neid tabanud üheksa.

„Püüame tööd tehes silmad kõrvalda lahti hoida, aga ka inimesed on pööranud meie tähe-

lepanu kohtadele, kus autojuhid kipuvad kiirust ületama,” ütles Taratuhin.

Üks kohti, kus inimesed kurdavad kiirust ületavate autode üle, on Taratuhini sõnul Metsa tänav, kus pärast remonti kehtib kiirusepiirang 30 km/h. Politseijuht ütles, et politsei mõõtis seal kiirust nädal aega järjest ja tõdes, et kõige rohkem ületati seal kiirust kuni 9 km/h üle lubatud määra.

„Sama kogemus on meil varasemast ajast Lihula maantee kiirusepiiranguga. Tegime sealgi pis-

teliselt kontrolli ja üldpilt näitab, et enamik juhte peab kiirusepiirangust kinni,” rääkis Taratuhin.

Politseijuht lisas, et kui inimestele tundub, et piirangualas kiirust ületatakse, tuleks sellest kohe teada anda telefonil 112 ning öelda ka kiirust ületanud auto number. „Tagantjärele me muidugi trahvi ei vormista, sest silmaga kiirust mõõta ei saa, aga saame autojuhiga vestelda,” ütles Taratuhin.

Henry Timusk tuleb Madli Pauluse asemel volikokku

Valimisliidu Elujõuline Vormsi ridades Vormsi volikokku valitud Madli Pauluse asemel tuleb pooleks aastaks volikokku tema nimekirjakaaslane Henry Timusk (pildil).

Paulus on esitanud avalduse jääda volikogu tegevusest kõrvale pooleks aastaks – jaanuari lõpuni. Tema asendusliikmena tuleb selleks ajaks volikokku nimekirja neljas liige Timusk.

Pauluse sõnul leppis neljaliikmeline valimisliit juba enne valimisi kokku põhimõtte, et tehakse vahetusi. „Nii saaksid kõik nimekirjas kandideerinud hoolimata valimistulemustest volikogu kogemuse,” selgitas ta.

„Arvestades, et Vormsil ei ole nii palju inimesi, kes valimistel kandideerivad, saaksid volikogu vastutuse võtta need, kes on vastu võtnud vastutusrikka otsuse valimistel kandideerida,” ütles Paulus.

Pauluse sõnul kipub sage li olema nii, et volikokku valitakse ühed ja samad inimesed.

„Volikogu vastutust eri inimestele andes saame seda ringi laiendada,” sõnas ta.

Pool aastat on Pauluse hinnangul vahetuseks paras aeg.

Pauluse asemel pooleks aastaks volikokku tuleval Timuskil on volikogu kogemus 2013. aastast. Volikogu eelmises koosseisus oli ta asendusliikmena. „Väga tahaksin, et volikogus oleks midagi uut, aga ei ole,” ütles Timusk.

Teemadena, mille eest ta seisab, nimetas Timusk looduse säästlikku kasutamist ning majandamist, haridust, kultuuri ja pärandit. „Nendega kavatse ka jätkata lisaks sellele, mis on meie valimisnimekirja mõtet,” sõnas ta.

Valimisliidul Elujõuline Vormsi on Vormsi volikogu seitsmest kohast kolm.

Vormsi volikogu tuleb peale suvepuhkust esimest korda kokku 10. augustil.

KAIRE REILJAN

Lääne-Nigula küsib riigilt põllukive

Noarootsi, Nõva, Oru ja Taebla osavallasekretär Kadi Aasküla pöördus maa- ja ruumiameti poole palvega, et amet kaaluks võimalust võõrandada Lääne-Nigula vallale tasuta Põllu, Rannapõllu ja Jõepõllu kinnistutel asuvad põllukivid. Omavalitsus soovib kasutada põllukive Nõva sadama muuli jaoks. „See on Lääne-Nigula vallale kuuluv ja valla hallatav avalik sadam, mille arendamine on vajalik kohaliku kogukonna, kalurite, ettevõtjate, veeliiklejate ning piirkonna elanike huvides. Kive ei kasutata äärlisel eesmärgil ega võõrandata edasi, vaid need suunatakse kohaliku avaliku taristu arendamiseks,” kirjutas Aasküla.

Aasküla sõnul aitab kivide eemaldamine lisaks sadama arendamisele kaasa ka riigile kuuluva maa paremale kasutamisele.

„Kivide kasutamine kohapealse taristu arendamisel on otstarbekas ka keskkonna seisukohalt, kuna väheneb vajadus tuua ehitusmaterjali kaugemalt ning sellega seotud transpordikulu ja keskkonnamõju,” märkis Aasküla. Osavallasekretäri sõnul on kivide eemaldamise võimalus kin-

Ekskavaator Nõva sadama ehitusel.

KAIRE REILJAN

nisasjade rentniku OÜ Külimitiga läbi räägitud ning kivide ära-vedu ei kahjusta maa sihtotstarbelist kasutamist.

Nõva sadama kapten, Nõva osavallakogu ja Lääne-Nigula volikogu liige Aivar Oruste ütles Lääne Elule, et soov on saada põllukive umbes 3000 tonni jagu. Kinnistud, kus kivihunnikud asuvad, on tema sõnul sadamast umbes viie kilomeetri raadiuses.

„Palju kive sealt hunnikutest välja tuleks, ei tea. Iga kivi ei sobi ka muuli ehituseks. Kivihunnikud tuleks läbi sorteerida. Minu meelest oleks see väga tänuväärne, kui saaksime neid kive kasutada,

sest see on ju kogukonnasadam ja nagu öeldakse: riik, see olemegi ju meie, inimesed,” lausus Oruste.

„Kivihunnikud seisavad täna seal niisama ja kasvavad võssa. Pigem võiks kasutada neid palju paremal eesmärgil,” lisas Oruste.

Maa- ja ruumiamet palus Lääne-Nigula vallalt infot, mitu tonni kive vald sooviks omandada. Vastust, kas amet on 3000 tonni põllukivide tasuta võõrandamisega nõus või mitte, pole veel tulnud.

Varem on maa- ja ruumiamet Jõepõllu kinnisasja näitel pakunud põllukive vallale hinnaga 3 eurot tonni kohta.

JUHAN HEPNER

Amet leidis Vormsi lastekaitsetöös puudusi

Sotsiaalkindlustusamet (SKA) hindas suve algul Vormsi valla lastekaitsetööd tunamullusest alates ja saatis vallavalitsusele järelevalve kokkuvõtte, mille kohaselt oli valla lastekaitsetöös vajakajäämis.

Kontrollitud menetlustest kahes ei hinnatud abivajavast lapsest teada saades viivitamata lapse abivajadusest ega pakutud lapse abistamiseks meetmeid, seisis kokkuvõttes. Kahes menetluses ei lähtutud lapse huvidest.

Kahe lapse puhul ei algatatud juhtumikorraldust lastekaitseasutades ette nähtud kümne päeva jooksul. Sama seaduse järgi võib omavalitsus menetluse algatamata jätta, kui last saab aidata ühekordse meetmega. Kahel kontrollitud juhul ei olnud see võimalik, aga menetlust ei alustanud vald sellegipoolest. SKA järelevalve kokkuvõttes esinevad tähelepanekud puudutavad kokku vaid kuut omaette numbrit saanud juhtumit.

Ameti järelevalve juhtivspetsialist Svetlana Kubpart ütles, et Vormsi vallavalitsuse lastekaitsetöö järelevalve oli plaanilisena SKA tänavuse aasta tööplaanis.

„Selle käigus analüüsis amet aastail 2024–2026 menetletud lastekaitsejuhtumeid. Järelevalves hinnati eelkõige seda, kas lastekaitsetöö korraldus lähtub laste huvidest. Analüüs hõlmas üksnes järelevalve kokkuvõttes välja toodud juhtumeid, mis puudutasid mitut abivajavat last,” selgitas Kubpart.

Kubparti sõnul ei puudutunud järelevalves esitatud etteheited üksnes dokumentide vormistamist, vaid puudused olid seotud ka juhtumikorralduse ja lastekaitsetöö sisuga. Vormsi valla lastekaitsetöö eest vastutav sotsiaal- ja haridusspetsialist Karl Peetris töötab sellel ametikohal 18. maist 2016.

„Praeguse teenistuja haridus vastab lastekaitsetöötajale kehtestatud nõuetele,” märkis Kubpart.

Küll aga oli SKA järelevalve kokkuvõttes märgitud, et eelmise töötajaga uus ametnik ei kohtunud ja juhtumite üleandmist uuele töötajale ei toimunud.

„Kinnitan, et Vormsi valla prioriteet on alati laste heaolu. Iga abivajava isiku ja lapse puhul tegeletakse seaduses ettenähtud korras, et tagada vajalik, parim võimalik ja õigeaegne tugi,” ütles Peetris.

Peetrise sõnul toimub juhtumikorralduste algatamine ja läbiviimine Vormsi vallas kehtivatele õigusaktidele tuginedes ning kuulub sotsiaal- ja haridusspetsialisti vastutusalasse. Vajadusel kaasab too teisi spetsialiste ja võrgustikuliikmeid.

ANDRA KIRNA

ERAKOGU

Vormsi sotsiaal- ja haridusspetsialist Karl Peetris.

VARASE MUUSIKA PIDU

Äsjalõppenud vanamuusikafestival oli seni suurim

Möödunud nädala teisel poolel olid Haapsalu kirikud 33. vanamuusikafestivali kontsertide päralt – peaaegu kõik nelja festivalipäeva kaheksa kontserti läksid täismajale.

ANDRA KIRNA
andra@le.ee

Festivali peakorraldaja Saale Fischer ütles, et tänavune festival oli kõige suurem nii külaliste arvult kui ka eelarve poolest. Kontserdikülastusi tuli kokku tuhande ringis. Tuleb muidugi arvestada, et suurem osa festivalipassi soetanud 77 inimesest käis igal kontserdil.

Festivali avas Händeli oratooriumi „Joosua” ettekanne toomkirikus.

Umbkaudu 220 kohale, mis kirikusaalis tavapäraselt on, lisati selle kontserdi jaoks koguduse õpetaja Mart Salumäe sõnul veel vähemalt sada kohta.

Joosua lugu, kaunist heliteost, mida tänapäeval kahjuks üpris harva mängitakse, esitasid Toomas Siitani dirigeerimisel Tumult Ensemble ja Haapsalu vanamuusikafestivali barokkorkester ning solistid Guy Cutting, Alvar Tiisler, Tuuri Dede ja Maria Valdmaa.

Reedel esitas Londonis elav eestlanna Kristiina Watt päikest täis Jaani kirikus inglise 16.–17. sajandi laulmängija John Dowlandi laule ja palu helilooja Mandri-Euroopas veedetud ajast.

Keeruline teos ületas ootusi

Reedeõhtusel kontserdil toomkirikus esitas okttett Cappella Pratenensis Jacob Obrecht „Missa Maria zarti”. 16. sajandi algusest pärit heliteose alus on neitsi Maarjale pühendatud hümn „Maria zart, von edler Art”, mille lühikesest ja lihtsast viisist lõi Obrecht tund aega kestva viiesosalise polüfoonilise suurvormi.

Haapsalu vanamuusikafestivali barokkorkestri kontsertmeister Aira Maria Lehtipuu (vasakul) esines viimasel päeval oma ansambliga Pirkanmaa Baroque.

SABINE BURGER/HAAPSALU VANAMUUSIKAFESTIVAL

„Pelgasin pisut seda pikka renessansi polüfooniat ning seda, kuidas kuulajad selle vastu võtavad,” ütles Fischer. Tema pelg oli asjatu, sest midagi peale vaimustuse ta hiljem ei kuulnud.

Capella Pratenensis kasutab teose valmimisajast pärit muusika üles märkimise ja esitamise viisi, mida ansambli kunstiline juht Tim Braithwaite pärast kontserti kuulajatele selgitas. Muusika on üles tähendatud suhteliselt vähesete märkidega ja jätab palju ruumi improvisatsioonile. Onnestumiseks on tarvis aga pidevalt harju-

tada. Muusikud suhtlevad esinemise ajal omavahel nappide käemärkide abil. Hääl peab kokku kõlama mitte ainult teiste lauljate hääle, vaid ka südamerütmi-ga. Sellepärast laulavadki mehed sageli käsi kaaslaulja õlal.

Capella Pratenensis esitus pani Fischeri tunnistama, et välja antud heliplaat, mis ta selle teosega tutvavaks oli teinud, jäi kontserdimuljele kaugelt alla.

Mitu sajandit muusikat

Laupäeval sai Jaani kirikus kuulata duot Lislevand–Duncumb:

André Lislevand *viola da gamba* ja Jadran Duncumb teobil. Kava nimega „Katsetuste labürint” sisaldas pea nelja sajandi jooksul kirjutatud muusikat.

„Selles valikus oli küll vägagi tuntud palu, aga ometi tõlgendas iga esitaja neid isemoodi ja võib öelda, et loob uuesti. Kui CD-plaatide levikuga tekkis tunne, et levib ettekujutus, kuidas üht või teist pala mängida, siis värskus, loomise rõõm ja janu ilu järele ei kao kuhugi,” ütles Fischer.

Laupäeva õhtul olid toomkirikus kuulajate ees taas Guy Cut-

ting, Alvar Tiisler ja vanamuusikafestivali „majabänd” ansambel Floridante. Seekord kavaga „Love sounds th’ Alarm” – kaunimad aariad meeshäälele.

See ei olnud ainult kontsert, vaid ka plaadiesitus. Plaadifirma Brilliant Classicsi värske plaat selle kavaga jõudis esimest korda huvilisteni.

Kõlasid palad Händeli, Purcell ja Bachi teostest.

Ka pühapäeva pärastlõunase kontserdi sisustas juba festivali esimesel kontserdil kaasa löönud muusik. Oma bändiga Pir-

kanmaa Baroque tuli kuulajate ette Haapsalu vanamuusikafestivali barokkorkestri kontsertmeister Aira Maria Lehtipuu, esitades Alessandro Stradella instrumentaalmuusikat. Helilooja tutvustuseks luges katkendeid tema kirjadest Taavi Kendra.

Festivalitundele jõuti lähemale

Festivali lõpukontserdil üles astunud Concerto Copenhagen on üks neid kollektiive, mis tänavusel festivalilt kindlasti meelde jääb. 18. sajandi pillide koopiatel esitatud „Eine kleine Festmusik” oli kokku pandud Druschetzky, Myslivečeki, Michael Haydni, Joseph Haydni ja Wolfgang Amadeus Mozarti loomingust.

Samuti kõlas alles paari aasta eest ülesleitud Mozarti „Ganz kleine Nachtmusik” – väga noore Mozarti lihtne, aga äärmiselt ilus teos.

„Oleme alati tahtnud, et muusikud jääksid meie juurde pikemaks ja tekiks ühise festivaliperetunne, siis seekord jõudsime sellele lähemale,” rääkis Fischer.

„Meil on alati olnud kahju, kui kokku on tulnud suurepärased koosseisud ja ette valmistatud imelised kavad, ning neid saab kuulata ainult üks kord, võrdlemisi pisikeses kirikus, kuhu küll mahutame nii palju soovijaid, kui suudame,” ütles Fischer.

Kui mitu festivali teeb koostööd, on artistide siiakanti toomine lihtsam ning muusikast osa saava publiku hulk suurem. Nii toimubki järgmine Haapsalu vanamuusika festival Soomes Sastamala Gregoriana nimelise muusikapeoga samal ajal ja tihedas koostöös.

Üksi lõunale? Mandarin teeb selle lihtsaks

Seier on kella 12 peal – lõunaaeg. Nälg näpstab, ka kõht annab selgest valju korinaga teada. Pliiats kukub käest, sõrmed klaviatuuril jäävad paikseks ja ihkavad hoopis kahvlit hoida. Jätan töö kus seda ja teist ning lippan sööma.

Olen kohanud haapsallasi, kes ei teagi, et Rimi külje all asub selline toidukoht nagu Mandarin. Nende kaotus, sest restorani hinna ja kvaliteedi suhe on suurepärane. Öeldakse, et tasuta lõunaid pole olemas, aga Mandarin tüürib sinna lähedale. Toit on hea, odav ja portsjon suur. Modernne interjäär on tagasihoidlik, aga lihtsuses peitub omamoodi võlu. Tõsi, taustaks mängiv popmuusika rikub pisut illusiooni aasia-

Võinaan.

2 X MARIA MAI SIIMUT

Meekana riisiga.

pärasest õhustikust, aga sellele võib läbi sõrmede (või siis kõrvade) vaadata.

Istun sees ja vihmase ilmaga välja ei tiku, kuigi Mandarinil on nii hoone ees kui ka taga väliterrass. Sean end sisse ühel mattrohelisel diivanil ja asun menüüd lappama. See võtab aega, sest valik on lai. Igaüks leiab vast midagi meelepärast, eriti siis, kui vürtsikad maitseid meeldivad.

Valin kõhklemata meekana riisiga. Kindla peale minek, halvade üllatused on välistatud. Kõrvale tellin võinaani. Janu kustutamiseks tuleb šokolaadi-piima-

kokteil. Hea tulikuumale ja teravale roale peale võtta. Magustoit seekord ei vali – ei isuta ja ega pole üdini kindel, kas seda Mandarinis pakutaksegi. Pealegi on ka kokteil magus.

Ooteaeg on imelühike, aga restoran pole parasjagu ka rahvast tulvil. Vaid üks perekond istub minu läheduses, kõhud pilgeni täis.

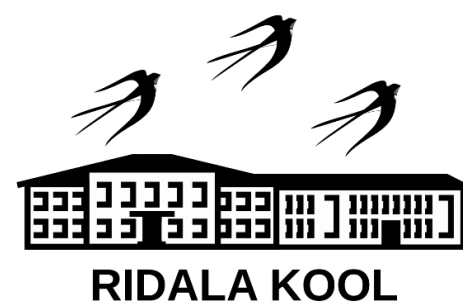
Peagi saabub pisut kohmetu ettekandja kokteiliga. Võtan klaasi vastu ja täna. Esimene sööm kinnitab, et otsus oli õige – šokolaadimaitse on parajalt tummine, kuid mitte läge. Jahe piimajook

tasakaalustab meeldivalt suus juba ette kujutatavat tulisust.

Kaua oodata ei tule. Kokk asetab lauale aurava taldrikutäie meekana riisiga ja võinaani. Mahlased kanatükid on kaetud läikiva meekastmega, mille magususele lisavad tasakaalu vürtsid. Riis on kohev ning naan seest pehme ja võine, hõlbustades kergesti tükideks murdmist. See ongi üks põhjusi, miks ikka ja jälle sama roa tellin – tean, mida oodata ning Mandarin pole mind veel alt vedanud. Rohkemat polengi tarvis.

Arve on ainult 22,60 eurot. Äge!

MARIA MAI SIIMUT

Ridala Põhikool ootab oma meeskonda alates 01. septembrist 2026.a:

- õppejuhti 0,5 ametikohta koolis ja 0,3 lasteaia
- lasteaiaõpetajat 1,0 ametikohta;
- bioloogia ja geograafia õpetajat 21 t nädalas;
- saksa keele õpetajat 13 t nädalas;
- vene keele õpetajat 13 t nädalas;
- matemaatika õpetajat (tähtajaline tööleping lapsehoolduspuhkusel oleva õpetaja asendamiseks) 24 t nädalas.

Nõutavad eeldused:

- erialane kvalifikatsioon
- soov õpilastega töötada
- usaldusvärsus ja hea suhtlemisoskus

Kandidaatidel palume saata CV ja haridust tõendavad dokumendid 5. augustiks 2026.a aadressil direktor@ridala.edu.ee

Lisainfo: Milve Viigand (direktor) tel 5218578

Taebla suvevolle parimad on Sirvi Pals ja Raivo Priske

Taeblas mängiti suvevolle hooaja 2026 viimane, kaheksas etapp. Ilus ilm meelitas kohale 33 vollesõpra.

Neist moodustati neli naiskonda ja viis meeskonda, paremuse selgitamiseks kasutati turniirisüsteemi.

Naiskondade parimad: 1. Aive Aljaste, Berit Korindt, Maarja Tuul, Nelli Saarkoppel; 2. Evelin Merilainen, Helen Jakobson, Riina Suits, Sirle Korm; 3. Sirvi Pals, Reilika Pikerpõld, Tiia Laidinen, Martta Kettunen.

Meeskondade parimad: 1. Tristan Liias, Heiko Jakobson, Maanus Jõevee, Tomi Priske; 2. Taavi Kask, Kaljo Kõvask, Georg Paaliste, Robin Targamaa; 3. Peeter Simson, Raivo Mägi, Marko Aleksejev.

Kokku löi tänavusel hooajal Taebla suvevolles kaasa 24 naist ja 37 meest. Lõppes sari väga tasavägiselt, paremaid lahutasid vaid punktilised vahed.

Hooaja 2026 parimad naised: 1. Sirvi Pals 98 punkti; 2. Aive Aljaste 97; 3. Evelin Merilainen 96; 4. Berit Korindt 92; 5. Helen Jakobson 90; 6. Kaire Kuura 90. Parimad mehed: 1. Raivo Priske 86 punkti; 2. Günther Koppel 85; 3. Tristan Liias 84; 4. Heiko Jakobson 84; 5. Taavi Kask 84; 6. Peeter Simson 83.

Taebla suvevolle võitjad.

Vanuseklasside parimad: N23 Grethel Rosiine Simson; N35+ Sirvi Pals; N45+ Aive Aljaste; N55+ Tiia Laidinen; M23 ja parim uustulnuk Tristan Liias; M40+ Günther Koppel; M50+ Peeter Simson; M60+ Raivo Mägi. Taebla suvevolle parim kohtunik on Kaire Kuura.

Taebla suvevolle toimus 16. korda.

ENN KERGE

Juubelijooksust osavõtjad.

ERAKOGU

Haapsalu Sörgil oli juubelijooks

Spordiüritusel Haapsalu Sörk oli möödunud pühapäeval 50. ühisjooks, kus osales 20 inimest ja läbiti kuus kilomeetrit.

50. sörk toimus eestvedaja Johanna-Liis Leieri sõnul teisiti kui eelnevad jooksud. Kui tavaliselt liigutakse kahes tempogrupis, siis seekord otsustati kõik üheskoos kulgeda. „Promenaadil ootasid meid väga maitsvad kodused muffinid ja värskendav jook. Muljetasime ja meenutasime eelnevaid sörke. Osa seltskonnast läks pärast seda veel ühele lisaringile,” lausus ta.

Leieri hinnangul on seltskonnaga joosta tunduvalt lõbusam kui ükski ja kilomeetrid mööduvad märkamatu. „Kos sörki minnes on see tunne, et ei saa teisi alt vedada – peab ikka kohale minema, ükskõik mis ilm ka ei ole,” ütles ta.

Lisaks on ka seltskond Leieri silmis see, mis motiveerib järjepidevat kohal käimist, sest alati on mõni põnev jututeema, mida ühes võtta. Püsivaid sörkijaid on 38.

Leieri sõnul sai Haapsalu Sörk alguse tema isiklikust motivatsioonipuudusest järjepidevalt jooksma käia. Eriti kippus ta talvel endale vabandusi leidma. „Kui aga on seltskond, kes on sama „hull“, et minna ka 18kraadise külmaga või vihma ja tuisuga jooksma, siis ei saa ise ka minemata jätta,” rääkis Leier.

Ettevõtmisele andis tõuke ka Leieri sotsiaalse meedia projekt. Haapsalu Sörgi iseloomuliku logo on kujundanud Peeter Särg.

Esimene jooks toimus Haapsalu Sörgil 1. detsembril, mil tuli kokku 16 inimest, kes läbisid üheskoos viis kilomeetrit, mis oligi algusaegade distants. Hiljem on jooksuring läinud pikemaks ning praegu on tavapärase distants umbes seitse kilomeetrit. Leier ütles, et lähtutakse eelkõige jooksjate enesetundest: „Vahel lõpetame ametliku sörgi, teeme ühispidi ning need, kellel veel energiat jagub, lähevad uuele ringile.”

Jooksul puudub Leieri sõnul kindel marsruut – minnakse sinna, kuhu jalad viivad. „See on nagu väike linnaekskursioon. Olen isegi avastanud mitmeid kohti, kuhu varem polnud sattunud,” lausus ta. Vahel on seltskonnaga spontaanselt liitunud mõni turist, kellele on jooksmine hea võimalus Haapsalut avastada.

Haapsalu Sörk kohtub igal kolmapäeval ja pühapäeval ning kõik huvilised on oodatud liituma.

Sarnaseid kogukondlikke jooksugruppe tegutseb ka mujal Eestis ja Läänemaalgi, kuid Haapsalus on Haapsalu Sörk seni ainus.

MARIA MAI SIIMUT

Marilin Sikkali suvise stiili näited.

MOOD

Suvestiili võti on lihtsuses ja loodusläheduses

Eesti suve puhul ei tea kunagi, millal taevast hakkab rahet sadama või pillub piksenooli. Sellegipoolest uuris Lääne Elu moedisainer Marilin Sikkali käest, mis peaks stiiligurmaani sel hooajal riidepuudele varutud olema.

MARIA MAI SIIMUT
mariamai@le.ee

Sikkali sõnul on selle suve mood eelkõige rahulik, ajatu ja loomulik.

„Eelistatud on murtud looduslähedased toonid – liivakarva, roostekarva, erinevad pruunid, beežid ning valge kõikides varjundites, alates naturaalsest kuni lumivalgeni,” rääkis disainer.

Naturaalsete toonide pluss on Sikkali sõnul eelkõige see, et need värvid mõjuvad elegantsele ja loovad garderoobi, mida on väga lihtne omavahel kombineerida, avades uksi paljudele erinevatele kostüümidele.

„Kui kogu garderoob püsib ühes värvigammas, ei pea iga päev mõtlema, kas riided ja aksessuaarid omavahel sobivad. Kõik toimib loomulikult koos ning riietumi-

ne muutub lihtsaks ja nauditavaks,” leidis moelooja.

Sikkali ise eelistab naturaalseid materjale: „Lina on muidugi suveklassika, kuid sama hästi sobivad siid, viskoos, puuvill, broderii ning ka toorsiid. Viimane on eriti kaunis valik suveh-tuteks, kui soovitakse veidi pidulikumat ilmet.”

Lõiked võiksid Sikkali sõnul olla lihtsad ja kehaga kaasa liikuvad. „Pigem võiks kangast olla natuke rohkem kui vähem – siis langeb rõivas kaunilt, liigub kandjaga kaasa ning laseb õhul läbi käia,” lausus ta. Sikkali silmis teevad just õhulisus ja mugavus suveriidid tõeliselt mõnusa.

Riiete puhul domineeriv minimalism ja looduslähedus kandub üle ka aksessuaaridele: „Suve juurde sobivad suurepäraselt naturaalsed aksessuaarid – õlgkübar või õlgkaabu, punutud korv ning

pehmed nahast espadrillid või rihmikud. Need täiendavad looduslähedast stiili ning on ühtaegu praktilised ja kaunid.” Kui kõik rõivad on looduslähedastes toonides, ei võta aksessuaaride valik palju aega.

Sikkali sõnul tuleb valmistada ka jahedamateks suveh-tuteks ja siis soovib ta kanda kergeid mantleid, jakke, pükse või seelikuid. „Sel suvel näeb ka tepitud lühikesi pükse ja jakke – need on praktilised, stiilsed ja sobivad hästi põhjamaise suvega,” märkis ta.

Suvise stiili võti peitub lihtsuses. „Maitseka garderoobi loomiseks piisab vaid mõnest hästi valitud suvekleidist, soojast ülerõivast jahedamateks õhtuteks ning klassikalisest õlgkaabust ja punutud korvist. Nii on lihtne tunda end kaunilt nii Eesti suves kui ka reisil välismaal,” rääkis Sikkali.

Linnamäe kontsertide päevale paneb punkti Ant Nurhan

Linnamäe kontsertide päevale paneb laupäeval punkti Ant Nurhan kontserdiga Tondi talus.

„Ant on ilmselt sel aastal kõige nimekam,” ütles Linnamäe kontsertide päeva korraldaja Kadi Paaliste Lääne Elule. Mullu hullutasid rahvast Jüri Pootsmann ja Dagö, üles on astunud artistid Bonzost ja Siiri Sisaskist Tšellopoiste (Kaspar Kluge ja Anton Hannes Karin) ning Estonia poistekoori meeskviitetini välja. „Mis seekord eristub, on kindlasti Minu Isa oli Ausus Ise Margo Miti ja Gaute Kivistikuga,” ütles Paaliste.

Kontsertide päev toob igal aastal Linnamäele kokku sadu kuu-

Linnamäe kontsertide päev

- Homme kl 21 Janeli Kuusk Duo Seljakülas Aviku talus.
- Laupäeval kl 11 Laikrete perebänd Linnamäel Õpetaja talus, kl 13 Minu Isa Oli Ausus Ise Salajõel Peetri talus, kl 15 Viieksa Auastes Kraavi talus, kl 17 Ant Nurhan Linnamäel Tondi talus.

lajaid. „Ühele kontserdile mahub 150–350 inimest. Rekord on olnud 400,” ütles Paaliste. Korraldajana hoiab ta hinge kinni, kas ikka tulla. „Aga kaheksa korda on tul-

dud, küllap tulla ka tänava ka,” sõnas Paaliste.

Kuulajaid on üle terve valla ja Paaliste sõnul isegi üle terve maakonna.

Aastatega on tekkinud oma fännklubi, kes arvestab oma suveplaane tehes alati kontsertide päevaga. Seekord ootab kuulajaid viis kontserti Linnamäel, Seljakülas, Salajõel ja Auastes – kõik need külad said kambaga mullu Eesti Aasta Küla tiitli.

Kontsertide päev sai alguse üheksa aastat tagasi, kui tähistati Linnamäe esmamainimise 500. aastapäeva.

KAIE ILVES

● LÜHIDALT

TuviMäruliHärrad osales Viljandi folgil

Kohalik ansambel TuviMäruliHärrad osales 24. juulil Viljandi pärimusmuusika festivalil Rohelisel laval.

TuviMäruliHärrade taga peituvate gümnaaside haapsallase Uku Suislepa ja Vigalast pärit Marten Kaljase sõnul jõudsid nad festivalile ise kandideerides. „Algselt oli plaan pealavale kandideerida, kuid jäime sellega liiga hilja peale,” ütlesid nad.

TuviMäruliHärrade sõnul võttis publik nad väga hästi vastu ning kaasaelajate seas oli ka palju nende isiklikke tuttavaid ja sõpru.

„Viljandi pärimusmuusikafestivalil esinemine tähendab meile eelkõige rõõmu tuttavatega taas kokku saada, lähedat esinemiskogemust ja uusi tutvusi,” rääkisid muusikud.

TuviMäruliHärrad esitasid folgil oma tavapärase repertuaari. „Kuid ega meie puhul pole miski tavapärane,” lisasid nad.

Ansambelis on nii Suislepa kui ka Kaljase põhipilliks karmoška, kuid nad esitavad palasid samuti kandlel ja kitaril.

TuviMäruliHärrad esines pärimusmuusika festivalil ka mullu. **Maria Mai Siimut**

Nõval toimub Meresõbra päevalaager

Homme algab Nõval mere ääres 5–10 aastastele Meresõbra päevalaager, kus lapsed saavad tutvuda rannalooduse saladustega, õppida tundma mereelustikke ning veeta päeva värskes õhus.

Laagri juhendaja Marko Valkeeri sõnul on tavaliselt päevalaagrites osalenud 15–20 last ja praegu on laagrisse veel mõni vaba koht. „Võimalust laagris käia kasutavad aktiivselt kohalikud Läänemaa inimesed, kuid päris palju tullakse ka kaugemalt,” ütles ta.

„Tallinna inimesed kasutavad võimalust korraldada vahva päev kogu perele. Ajal, kui lapsed on laagris, käivad nad ise rannas puhkamas või teevad kaugtööd,” lausus Valkeer.

Päev algab rahuliku kogunemisega, misjärel algab avastusretk mererannas. Uuritakse, milliseid aardeid meri kaldale toob, õpitakse tundma karpe, vetikaid, rannakive ja teisi loodusleide. Huvitavamate leidudest koostatakse ühine merenäitus.

Retke käigus mängitakse mereteemalist loodusbingot ning otsitakse rannast erinevaid loodusobjekte. Samuti õpetatakse lastele kasutama kaarti ja kompassi ning proovitakse kätt lihtsate aardejahis.

Pärast lõunapausi uuritakse madalas vees elavaid pisikesi veelolendeid ja vaadeldakse neid luubi abil. Seejärel saavad lapsed ehitada rannaliivale liivaskulptuure ja proovitakse erinevaid rannamänge. Päev lõpeb lõkke ääres.

Valkeeri sõnul ilm laagritegevust ei sega, sest lapsed võtavad kaasa vihmakindlad riided.

„Vihmase ilmaga on meil mõned tubased varutegevused, aga õuetevõistlustest me kindlasti ei loobu. Eesmärk on see, et lapsed saaksid piisavalt looduses liikuda ja seda iseseisvalt avastada. Nõva loodus pakub selleks väga häid võimalusi,” ütles ta.

Lisaks Marko Valkeerile juhendab laagrit Helen Paaliste.

Maria Mai Siimut

Parandus

Teisipäeva, 21. juuli Lääne Elus on kirjas, et Haapsalu haridusnõunik Mari-Epp Täht on otsustanud 1. augustist ametist lahkuda ja pensionile jääda.

See ei vasta tõele. Tähel oli küll plaan seda teha ja linnavalitsus kuulutas välja konkursi uue haridusjuhi leidmiseks, aga Täht on nõus ametis jätkama, kuni uus haridusnõunik tööle asub. **Kaie Ilves**

MÜÜK

Müüa 2toaline korter Mulla tn 10, 43,2m², III korrus. Hind 69 000.-. Tel 508 4104.

Sakala linnukasvatus müüb P, 2. augustil LÄÄNEMAA bussipeatustes noorkanu, hind 8.- (munemist al aug II pool): 08.00 Kullamaa kirik, 08.40 Lii-vi, 09.10 Martna, 09.40 Parila, 10.10 Haapsalu Tamrexi parkla, 10.50 Taebla, 11.30 Risti Krooning, 12.00 Padise Krooning, info 5374 1711.

PUIT

Müüa küttepuid koos veoga. Info 5687 3966, timberexpert@online.ee.

Kask ja kuiv puu alates 65.-, transport 3–9 ruumi. Tel 505 5203.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3meetrist küttepuid: must lepp, hall lepp, kask koos kohale toomisega, miinimumkogus 15 tihumeetrit. Lisainfo tel 5829 3564.

Vedu hinnas. Müüa kuiva ja märga küttepuid. Pikkus vastavalt soovile. Tel 5666 0431.

TEENUS

Teostame majade, abihoonete ja aedade ehitusi, tänavakivide paigaldust, võtmed kätte lahendused. Dekkan.ehitus@gmail.com. Tel 5632 7955.

Korstnapühkimisteenus ja tõmbeprobleemide lahendamine. Korstnapitside ehitus ja remont. Tel 5342 2642.

Avatäidete täishooldus, korstnapühkimisteenus. Tel 5858 8376.

Katuste renoveerimine/paigaldus. Plekk-, eterniit-, kärg- ja bituumenkatused. Vihmaveesüsteemid, erinevate plekkide paigaldus ja üldehitustööd nii sees kui väljas. Saabtehtud OÜ, tel 5454 0423.

Ohtlike puude raie, võsaloikus ja kruntide puhastus võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373, Randy.

Majade ja katuste värvimine. Tel 5822 9433.

Telli elektritööd mugavalt ühest kohast! Esmane konsultatsioon on tasuta. Võta meiega ühendust: tel 557 3621; info@helmut.ee. Majandustegevusteate nr: TEL004787. Helmut Electric OÜ

OTSIN TÖÖD

Otsin siseviimistlus- ja krohvimis-töid. Võib pakkuda ka väikesi üldehitustöid. Info tel 5637 1399.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

KAKURO NIPID JA TRIKID

Kakuro lahendamist tasub alustada kohast, kuhu saab numbrid kirjutada n-õ kindla peale, ilma oletamata.

Selliste kohtade otsimisel on abi järgmiste summade teadmisest. Numbrid ei pruugi olla muidugi allpool toodud järjekorras, kuid vähemalt on teada, et need on siiski kindlalt need numbrid.

Esimesena on toodud summa, teisena seda moodustavad arvud. Summad on rühmitatud ruutude arvu järgi.

Kaks ruutu
3 = 1 + 2
4 = 1 + 3
16 = 7 + 9
17 = 8 + 9

Kolm ruutu
6 = 1 + 2 + 3
7 = 1 + 2 + 4
23 = 6 + 8 + 9
24 = 7 + 8 + 9

Neli ruutu
10 = 1 + 2 + 3 + 4
11 = 1 + 2 + 3 + 5
29 = 5 + 7 + 8 + 9
30 = 6 + 7 + 8 + 9

Viis ruutu
15 = 1 + 2 + 3 + 4 + 5
16 = 1 + 2 + 3 + 4 + 6
34 = 4 + 6 + 7 + 8 + 9
35 = 5 + 6 + 7 + 8 + 9

Summade kasutamine
Ülaltoodud summasid saab kasutada igasugu pikkusega ruutude ridade ja veergude täitmisel ning kõiksuguste summade puhul. Mõned näited:

- kahe ruuduga rea, mille summa on 3 ja kahe ruuduga veeru, mille summa on 4, ristumiskohta sobib ainukesena number 1.
- kahe ruuduga rea, mille summa on 16, ja kahe ruuduga veeru, mille summa on 17, ristumiskohta sobib ainukesena number 9.

Kolme ruuduga rida, mille summa on 6, ristub kahe ruudu pikkuse veeruga, mille summa on 12. Ristumiskohta võime kirjutada julgelt numbri 3, sest muud ei rahulda tingimusi. Rea ülejäänud ruudud on siis vastavalt 1 ja 2 ning veeru üle jääv ruut 9.

Nelja ruuduga rea summa on 13 ja see ristub kahe ruudu pikkuse veeruga, mille summa on 16, ehk veeru arvud on 7 ja 9. Sellisel puhul on ristumiskohas kindlasti arv 7 ja ülejäänud rea arvud 1, 2 ja 3.

Viie ruuduga rea summa on 18 ja see ristub kahe ruudu pikkuse veeruga, mille summa on 17. Et viimase summa moodustavad arvud 8 ja 9, võime ristumiskohta kirjutada julgelt numbri 8. Ülejäänud neli ruutu reas on siis 1, 2, 3 ja 4.

Puuduva numbri kasutamine
Arvude 1 kuni 9 summa on 45. Arve on kakuros kokku üheksa. See-ga leidub üheksa ruuduga reas või veerus iga arvu üks kord.

Seda teadmist saab kasutada puhul, kui on antud kaheksa ruutu ja nende summa. Seda summat arvust 45 lahutades saame teada, milline number on selles reas või veerus kindlasti puudu. Näiteks kui summa on 36, saame, et 45 – 36 = 9, ehk reast või veerust on puudu number 9.

Kui on antud seitse ruutu, annab 45 ja arvude summa vahe vihje, millised numbrid puudu võiks olla. Kui seitsme ruudu summa on 41, siis on puuduolevate arvude summa 4, ehk selles reas ei ole numbreid 1 ja 3.

Kui seitsme ruuduga rea summa on näiteks 37, on puuduolevate arvude summa 8, ehk puudu on üks järgnevaist paaridest: 1 + 7, 2 + 6, 3 + 5. Kui ristuvatest veergudest on ritta näiteks juba tulnud arvud 1 ja 2, ei saa nende paarilised 7 ja 6 enam puududa ning võib järeldada, et puudu on kindlalt 3 ja 5.

Lääne Elu

Läänemaa toidupank kogub toitu puudust kannatavate leibkondade toetuseks Haapsalus ja Läänemaal.

Et toiduabi saada, võta ühendust kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajaga.

Aitame koos!
Tel 5355 4330

KAKURO

			24	3						17	4				
		8						16	6	12				16	3
		10				19						17	7	9	
		30			23	4									
	7	17			19					6	17	20			
9					9			24						4	17
7			3	17				30	11			13			
20							13						9		
		11				9						6	16		
	16	3				24				10				11	24
8					16					22					
17			23		4					6				9	
				9			24		16	4					
	4	16	29					10					10		
20								4					24		
					17	4	20					13			
10				21							12				
				10							8				

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal.

Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole EE592200221046665398, Swedbank AS.

Teave veebis www.abikassa.ee.

E-post laanemaa.abikassa@gmail.com.

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA KRIISIABIKESKUSEST

Psühholoogiline nõustamine
515 9572 / 5560 2367

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (eesti k) - 5671 4273

Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (vene k) - 552 0094

Nõustamine toimub telefoni teel, veebis või asukoht kokkuleppel nõustajaga, sh Kastani 7, Haapsalu.

Täpsem teave laanemaakriisiabikeskus.weebly.com/

Avaldame kaastunnet Elvile, Andriale ja Renerile **TAIVO ŠITOVI** ootamatu kaotuse puhul.

Tädi laste peredega

Südamlik kaastunne Virgole perega ema **MARET RAADLA** kaotuse puhul.

Anne, Heino, Juhan

Armas Kaire Sipelgas. Südamlik kaastunne kallile **venna** kaotuse puhul. Oleme mõtetes Sinuga.

Kai perega

Seal, kus sulgub eluraamat, algab mälestuste tee... Avaldame südamlikku kaastunnet Kaljule ja tema perele kallile abikaasa, ema, vanaema ja vanavanema **MARET RAADLA** kaotuse puhul. Himmo ja Jürgen

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me vaikes leinas langetame pea...

Päev õhtule laskus ja lõppes elurada... **MARET RAADLA** Südamlik kaastunne lähedastele.

Mälestavad Taebla kooli 1967. aasta lõpetanud ja klassijuhataja õp I. Lilleorg.

BÜROO AVATUD E–R 10–15 KALMISTU TN 3A, HAAPSALU
TEL 58 503 340 (kontor), 5846 1111
www.hingeviil.ee
info@hingeviil.ee

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal, matuseteenused ja -tarbed, tuhastamine, haua- ja urnimatused, lahkunu transport surnukuuri (24/7 tel 58 007 504)

Teostame hauaplatside renoveerimis- ja hooldustöid Haapsalus ning Läänemaal. Müüme hauakive ja -piirdematerjale. Hinnapakkumine ja info: hingeviil@gmail.com / 58 503 340

TALLINNA KREMATORIUM

PAKUME KÕIKI MATUSETEENUSEID HAUA-, URNI- JA TUHASTAMISMATUSED MATUSE VORMISTAMISE VÕIMALUS INTERNETIS KORRALDAME MATUSEID ÜLE EESTI ÖÖPÄEVARINGNE TRANSPORT KAKS KABELIT

www.krematorium.ee
telefon 623 8808 (24h)
Pärnamäe tee 36
Tallinn

MALLE-LISA RAIGLA

Tervisekassa pidutseb täna Roostal

Mullu suvel rahakulutamise palju tähelepanu pälvinud Tervisekassa suvepidu toimub täna märksa tagasihoidlikumalt Roosta puhkekülas.

Kui mullu ulatus Wagenkülli mõisahotellis peetud ürituse kogukulu koos erisoodustuse maksuga 135 000 euron, siis tänavuse suveürituse eelarve on umbes 31 000 eurot, avaldas saade Kuuuuri.

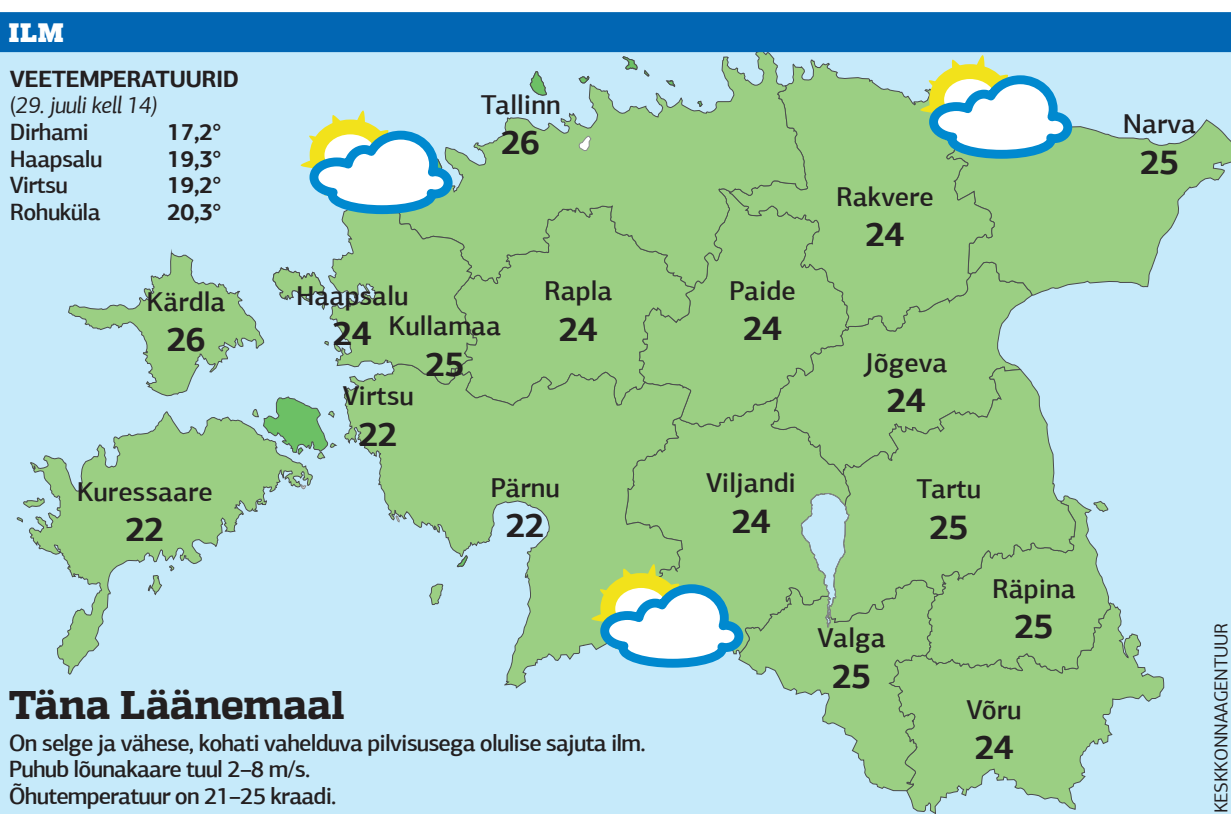
Nüüd kinnitas Tervisekassa uus juhatuse esimees Siiri Lahe, et mullust avalikku arutelu on tänavuste otsuste tegemisel arvesse võetud. „Tervisekassa suveöö” nime kandev üritus toimub täna, 30. juulil Roosta puhkekülas. Meelelahutuse eest hoolitseb Bossanova bänd ning õhtut juhib Kristjan Lütis. Soovijatel on võimalik jääda ööbima, kuid 31. juuli on tavapärase tööpäev.

Erinevalt mullusest on tänavune üritus mõeldud vaid Tervisekassa töötajatele. Osalema on oodatud 134 inimest. Töötajate omaosalus on 25 eurot inimese kohta.

BNS

ILM

VEETEMPERatuurID
(29. juuli kell 14)
Dirhami 17,2°
Haapsalu 19,3°
Virtsu 19,2°
Rohuküla 20,3°

Täna Läänemaal

On selge ja vähese, kohati vahelduva pilvisusega olulise sajuta ilm. Puhub lõunakaare tuul 2–8 m/s. Õhutemperatuur on 21–25 kraadi.

Reede	öö päev	Laupäev	13°...23°	Pühapäev	12°...22°	Esmaspäev	13°...22°
lõunatuul 4–9 (13) m/s		läänetuul 3–9 m/s		edelatuu 4–9 (12) m/s		läänetuul 5–9 (14) m/s	

VAATA KA
WWW.LE.EE

Balti Puurkaev

- Puurkaevude pesu
- Maasoojuspuuraukude puurimine
- Puurkaevude puurimine
- Soojust pumpade paigaldus
- Pumpade paigaldus
- Rauaeraldusfiltrite paigaldus
- Septikute ja veetrasside paigaldus

Tel: 521 7415, 504 2999
www.baltipuurkaev.ee

RANNAROOTSI MUUSEUM KUTSUB: LAUPÄEVAL,
01.08.2026 KL 12-15 SADAMA 32, HAAPSALU

VANASADAMA TURG

"KAUNEID LAULE ESITAB
ILLE PALUSALU."

MUUSEUMIKOHVIK

TURULETTIDEL
TALUKAUP,
SUITSULIHA,
KALATOOTED,
HOIDISED,
KUKESSEENES,
MAHENÄKSID,
KÄSITÖÖ,
HÖRTENSIAD,
PAGARITOOTED
JM.
ÕNNELOOS.
SÜNDMUS ON
TASUTA.
TERE TULEMAST !

Nautige suve Lääne Eluga!

Tellimiseks võtke ühendust le@le.ee, helistage 473 7111 või tulge toimetusse aadressil Posti 30, Haapsalu.

Suure Haapsalu Kodukohvikute päevad

7.- 9. august 2026

Lisainfo: www.haapsalu.ee

Haapsalu kodukohvikute päevad

KASTANI METSA

Arbuus	kg	0,79
Varajane kartul	kg	0,89
Eesti		
Pühajärve toorvorstikesed	6,48/kg	2,59
Maks & Moorits, 400g		Tavahind 3,90
Broileri poolkoivad marinaadis	4,32/kg	2,59
Maks & Moorits, 600g		Tavahind 3,90
Klassikaline viiner	3,98/kg	1,99
Maks & Moorits, 500g		Tavahind 2,99
Lastevorst	4,99/kg	2,99
Rakvere, 600g		Tavahind 3,99
Kanapihvid	4,03/kg	1,29
Tallegg, 320g		Tavahind 1,79

Kastani Ostukeskus - Kuuse 28 / Metsa pood - Metsa 28